

Nordiskt samarbete hellre än EU

(Debattsidan, Norrköpings Tidningar, 15 april 2005)

Skandinavien står i dag inför ett mycket viktigt vägval. Ett alternativ till dagens EU-integration är ett djupare skandinaviskt samarbete, skriver KALE- sympatisören Tomas Larsson

Så har den stora processen med folkomröstningar om den nya EU-konstitutionen kommit igång. Här hemma har dock debatten svårt att infinna sig. Detta på grund den "oheliga" uppgörelsen mellan den så kallade alliansen och socialdemokraterna om att vägra svenska folket att få rösta och att istället avgöra frågan i riksdagen. Fler och fler börjar inse hur litet Sverige har att säga till om i EU.

Ett annat internationellt samarbete som Sverige deltar i är det nordiska. Det hörs emellertid inte längre så mycket om detta, och i den mån det nämns är hållningen defensiv. Det finska parlamentets talman Lipponen sa under våren 2004 att det nordiska samarbetet måste "saneras" och Finlands statsminister Vanhanen har uttalat att "...de nordiska frågorna inte har samma pondus som tidigare". Under de senaste decennierna har det dessutom förts en djup diskussion i akademiska kretsar om problemen. Ingen politiker har dock ännu vågat ta upp frågan om att lägga ner samarbetet.

Ända sedan 600-talet har det funnits en stark samhörighetskänsla mellan de skandinaviska folken. Denna samhörighetskänsla har bestått genom generationerna, trots alla nationsgränser och konflikter. Under våren 2004 visade en Gallup-undersökning att hela 59 procent av danskarna skulle föredra ett nordiskt samarbete framför EU. Men diskussionen om ett fördjupat samarbete i Norden ligger sedan decennier på is.

Norden står i dag inför ett viktigt vägval om var den ekonomiska och politiska makten skall ligga. Men frågan är om vi längre kan tala om en "nordisk identitet".

Det finns bland de finska och baltiska folken en helt annan uppslutning bakom EU än den i Skandinavien. De kulturella skillnaderna mellan den östra och den västra delen av Norden är stora. Hittills har de skandinaviska länderna folkomröstat inte mindre än elva gånger i EG-/ EU- relaterade frågor. Två av länderna har sagt nej till euron. Grönland valde 1982 att gå ur EG och Norge har sagt nej två gånger till medlemskap i EG/EU.

Genom seklerna har åtskilliga nordiska samarbeten förekommit. Kalmarunionen 1397 var ett av de tidigaste men samarbetena har oftast havererat och i år firar normännen 100-årsdagen av unionsupplösningen. Om inte ens två så lika länder kunde samsas i en union, hur skall då 25 så olika länder kunna göra det? För vanligt folk blev det dock tidigt uppenbart varför så skedde. På insändarsidan i Morgenbladet 19 mars 1857 (i dåvarande Christiania) sades följande: "Tanken om en eneste stor nordisk eller skandinavisk nationalitet ... er dog i virkeligheden ikke andet end et sværmerisk selvbedrag, medens et statsforbund mellem de tre lande kunde blive en realitet". Tanken på "statsförbund" i meningen "mellanstatligt samarbete" är giltig än idag.

Om samtliga skandinaviska länder hade varit med i EU skulle de betala cirka 50 miljarder kronor per år i medlemsavgift. Som jämförelse kan nämnas att de statliga anslagen till forskning och utveckling i Skandinavien under 2002 låg kring 40 miljarder kronor (ett ännu tydligare exempel är amerikanska NASA som detta år spenderar cirka 50 miljarder kronor på programmet "Utforskningsmöjligheter". Programmet inkluderar bland annat robotteknologi, rymdstationer och rymdskyttlar och har en enorm inverkan på amerikanskt näringsliv).

Skandinavien står idag inför ett mycket viktigt vägval. Ett alternativ till dagens EU-integration är ett djupare skandinaviskt samarbete. Till ytan är regionen större än Tyskland och Frankrike tillsammans (och ungefär lika stor som EU:s 15 gamla medlemsländer om Grönland räknas in) och levnadsstandarden är nästan lika hög som i Schweiz.

Med en gemensam skandinavisk industri- och utbildningspolitik, kombinerad med ett djupare kulturellt och utrikespolitiskt samarbete, ökar möjligheterna till att behålla vår skandinaviska identitet, levnadsstandard och livsstil i framtiden!

Tomas Larsson

KALE-sympatisör

(Kristdemokrater för en alternativ Europapolitik)